

رنگدانه‌های گیاهی در صنایع مختلف کاربرد دارند

written by ravabet | ۱۴۰۰/۰۴/۲۶

به گزارش مجله خبری غذا و دارو به نقل از ایسنا، دکتر حسنعلی نقدی بادی؛ عضو هیات علمی پژوهشکده جهاد دانشگاهی در مقاله‌ای با عنوان خواص دارویی رنگها با اشاره به این که منابع گیاهان رنگزا در طبیعت بسیار زیاد هستند گفت: برآورد شده است که حدود ۱۱۰۰ گیاه با قابلیت تولید رنگزایی وجود دارند. رنگدانه های گیاهی در صنایع مختلف کاربرد دارند و مهمترین این کاربردها شامل استفاده از خواص دارویی رنگهای طبیعی، خواص حفاظتی در برابر نور در پارچه، استفاده در صنایع آرایشی - بهداشتی مانند رنگ مو، شامپو و صابونسازی، تهیه حسگرهای زیستی، در صنایع غذایی به عنوان افزودنی و رنگدهنده و کاربرد در رنگرزی الیاف هستند.

وی گفت: مطالعات نشان داده است که خاصیت رنگزایی گیاهان، ناشی از فعالیت ترکیباتی است که در قسمت‌های مختلف گیاه یافت میشوند. این ترکیبات ساختمان شیمیایی متفاوت داشته و روشهای متنوعی برای استخراج آنها وجود دارد. همچنین طیف گسترده ای از رنگها شامل آبی، قرمز، زرد، سفید، سیاه، قهوه ای و ترکیبی از آنها از گیاهان استخراج شده است و تقریباً رنگدانه ها در همه ی بخشهای گیاه مانند ریشه، پوست درخت، برگ، میوه، چوب، گل و ... تولید میشود. رنگهای طبیعی مشتق شده از گیاهان به دلیل غیرسمی بودن، قابلیت برگشت به طبیعت و از همه مهمتر اثرات دارویی آنها حائز اهمیت هستند.

بسیاری از گیاهان رنگزا در دسته گیاهان دارویی قرار می‌گیرند

در ادامه دکتر رضا حاجی آقایی عضو هیات علمی این پژوهشکده افزود: صرف نظر از خواص رنگدندگی، بعضی از این گیاهان به صورت کامل برای مقاصد پزشکی استفاده میشوند. در واقع بسیاری از گیاهان رنگزا در دسته گیاهان دارویی قرار می‌گیرند. به عنوان مثال زردچوبه، تولیدکننده رنگ زرد طبیعی، ضدعفونی کننده قوی است که موجب شادابی پوست میشود. همچنین اثبات شده است سافرانل و کروسین، رنگدانه های موجود در گیاه دارویی زعفران خواص ضدافسردگی و مهار رشد سلولهای سرطانی را دارند و فعالیت ضد قارچی و ضد میکروبی قابل توجهی نیز از رنگهای استخراج شده از گیاه حنا که نارنجی رنگ است، مشاهده شده است. همچنین لوتئین و زیزانتین زرد رنگ، در گل همیشه بهار دارای خاصیت آنتی اکسیدانی قوی هستند. همچنین ترکیب لیکوپن، رنگدانه کاروتنوئیدی مسئول رنگ قرمز در گوجه فرنگی، هندوانه، هویج و دیگر میوه ها میباشد که در بسیاری از صنایع غذایی استفاده شده و به علت توانایی در جلوگیری از رشد سرطان پروستات در سالهای اخیر مورد توجه قرار گرفته است.

حاجی آقایی با بیان این که گلرنگ در طب سنتی به عنوان ملین، ضد درد، ضد تب و پادزهر در مسمومیتها استفاده میشود، گفت: این گیاه در درمان خونریزی پس از زایمان و

پوکی استخوان مفید است. همچنین اخیراً نشان داده شده است که دارای ترکیبات آنتی اکسیدان، ضددرد، ضدالتهاب و ضدیباب است.

این عضو هیات علمی پژوهشکده گیاهان دارویی جهاددانشگاهی افزود: مهمترین ماده رنگ‌دهنده این گیاه کورکومین است که اثرات [فارماکولوژی](#) گسترده دارد به عنوان مثال میتوان به اثرات ضد التهاب، ضد سرطان و ضد میکروب آن اشاره نمود. آزمایشهای بالینی نیز نشان داده است که این ترکیب به صورت بالقوه در درمان بیماریهای التهابی روده، پانکراتیت، ورم مفاصل و انواع خاصی از سرطان مؤثر است این گیاه در طب سنتی به عنوان یک داروی خانگی برای درمان بیماریهای مختلف، از جمله اختلالات صفراوی، بی اشتها، سرفه، زخم‌های دیابتی، اختلالات کبدی، رماتیسم و سینوزیت استفاده میشود.